

Mark- och miljödomstolen

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Remissyttrande över promemorian Ny kärnkraft i Sverige – fler möjliga platser vid kusten

Dnr KN 2025/01872

Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt lämnar följande synpunkter med anledning av rubricerad promemoria. Synpunkterna som lämnas är av allmän och teknisk karaktär samt rör konsekvenserna av förslaget. Domstolen kan inte tillstyrka lagförslaget.

Inledningsvis konstaterar domstolen att lagförslaget innebär stora förändringar i den skyddslagstiftning som mark- och miljödomstolarna tillämpar i målen. Det är betydande förändringar som nu föreslås i 4 kap. 3–4 §§ miljöbalken och lagförslaget innebär att de bedömningar som tidigare gjorts beträffande vikten av att nu och för kommande generationer behålla större områden som är relativt opåverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, nu föreslås tas bort till förmån för etablering av kärnteknisk verksamhet. Se prop. 1985/86:3 s. 47 ff och prop. 1997/98:45 s. 239 ff.

I promemorians förslag hänvisas till de befintliga reglerna i 3 och 4 kap. miljöbalken beträffande prövningen och till 17 kap. miljöbalken beträffande avgränsningen av vilka anläggningar som avses. Det framgår däremot inte något om att det i ett annat lagförslag, SOU 2025:88 - Tidigt besked om lämplig användning av mark och vatten, som nyligen varit föremål för remiss föreslås att såväl 3 - 4 kap. som 17 kap. miljöbalken ska upphöra att gälla.

Domstolen anser att den konsekvensbedömning som återfinns i promemorian inte är tillräcklig utan behöver utvecklas till att omfatta bland annat påverkan på frågan om rikets försvar, förhållandet till grannländer vid utbyggnad av kärnkraft och effekterna av pågående klimatförändringar (t.ex. stigande havsnivåer).

När det gäller de mer tekniska frågorna så har det traditionellt varit lämpligt att placera kärntekniska anläggningar vid kusten bl.a. på grund av behovet av stora mängder kylvatten. Ny teknik innebär dock att det kommer att vara möjligt att kyla anläggningarna med andra metoder än vatten vilket innebär att kärnkraftsanläggningar kommer att kunna placeras på andra platser än längs med kusterna. Det finns (eller är under snabb utveckling) till exempel teknik som använder sig av gas eller bly som kylmedium istället för vatten. Energimyndigheten har bl.a. beviljat medel till KTH för tester och förberedelser för fjärde generationens blykylda kärnkraftverk. Anläggningarnas behov av att placeras längs med våra kuster, särskilt de med historiskt starkt skydd mot exploatering, kan därför ifrågasättas. Val av plats borde istället

utgå från där det finns etablerad el-infrastruktur och med närhet till verksamheter eller städer där användningen av energi är stor.

Avslutningsvis får domstolen, även i detta remissvar, påtala att då det under en förhållandevis kort tidsperiod har översänts flera olika remisser som rör kärnkraften så hade det varit önskvärt om samtliga remisser hade skickats ut till samma remissinstanser. Det hade förbättrat möjligheten till överblick och möjligheten att lämna synpunkter på eventuella motstridigheter mellan de olika lagförslagen.

Lena Pettersson

Chefsrådmann

Beslut om detta yttrande har fattats av chefsrådmannen Lena Pettersson. I ärendet har även stf. chefsrådmann Marie Gerrevall, tekniska rådet Viktor Forsell och tingsnotarien Erika Duhlbo deltagit.